

Høringsnotat

Meld. St. 10 (2018-2019) Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig

Norske Konsertarrangører (NKA) er glad for at det er lagt frem en frivillighetsmelding som så tydelig understreker behovet for bred deltakelse og en samordnet frivillighetspolitikk, og hvor det også legges vekt på forenkling.

Vi vil presisere at vår inngang til meldingen knytter seg til frivillighet på kunst- og kulturfeltet generelt, og musikkfeltet spesielt. Vi mener at arbeidet med kulturmeldingen og frivillighetsmeldingen må ses i sammenheng og at de ulike satsingsområdene må bygge opp under og forsterke hverandre.

Bred deltakelse

Norske Konsertarrangører mener at det i fremtiden vil være avgjørende å senke terskelen for deltakelse i det frivillige kulturlivet og inkludere flere av de som ikke deltar i dag.

Det er problematisk at det offentlig finansierte kunst- og kulturlivet i for liten grad gjenspeiler mangfoldet i samfunnet for øvrig, og det er behov for å igangsette konkrete, målrettede tiltak for å engasjere til en bredere deltakelse. Det å engasjere seg som frivillig burde fungere som en inngang til kunst- og kulturlivet med lav terskel. For å lykkes med dette må det stimuleres til deltakelse både i regi av frivillige organisasjoner og gjennom såkalt punktfrivillighet. Det passer ikke nødvendigvis for alle å være medlem i en frivillig organisasjon, og det er viktig at det å engasjere seg i enkeltsaker eller enkeltarrangementer også anerkjennes som frivillighet.

Samtidig er vi i NKA glade for at regjeringen framhever brede tilskuddsordninger og frie midler som viktige virkemidler for å gjøre de frivillige organisasjonene i stand til å rekruttere og beholde et mangfold av frivillige.

Forenkling

Norske Konsertarrangører ser positivt på den varslede forenklingsreformen for frivilligheten, og imøteser fler og tydeligere mål for denne satsingen. Dette gjelder også for satsingen på digitalisering, som med fordel kan konkretiseres. Det bør særlig ses på en tettere sammenheng mellom Frivillighetsregisteret og tilskuddsforvaltning.

Det er også et viktig moment med tanke på forenkling at det offentlige har en felles forståelse av hva frivillighet og frivillige organisasjoner er, og hvilke regelverk som skal gjelde for frivilligheten. I mange andre land reguleres dette av en egen frivillighetslov, mens frivilligheten i Norge ofte er overlatt til gråsoner som bidrar til usikkerhet.

De siste ukene har saken om skattlegging av frivillige på festivaler preget nyhetsbildet. Kjernen i denne saken knytter seg til hvorvidt frivillige som engasjerer seg på festivaler skal betraktes som ansatte, og som en følge av det, om tilgang til festivalområdet når den frivillige ikke har aktiv vakt skal betraktes som en naturalytelse, og dermed et skattbart gode.

Vi i NKA har tatt til orde for at dette er en håpløs tolkning av regelverket og frykter at en slik lesing vil få dramatiske følger for festivalfeltet, musikkbransjen og kunst- og kulturlivet:

- Det blir mindre attraktivt å være frivillig, noe som potensielt vil gi seg utslag både med tanke på bredde og festivalenes mulighet og vilje til å engasjere frivillige
- Dersom frivilligheten forsvinner fra arrangørfeltet så forsvinner også essensen som hele bransjen er bygd opp på, - både med tanke på å oppfylle en viktig samfunnsrolle

og gjennom å svekke rekrutteringsgrunnlaget til musikkbransjen og kulturfeltet som helhet

- Merbelastning i form av innrapportering for arrangører med allerede svært begrensede administrative ressurser (økt byråkratisering), og økte utgifter i arbeidsgiveravgift
- Ulik behandling av frivillige på festivaler og spillesteder avhengig av organisasjonsform (konkurransesvridning)

For oss i NKA er det også viktig å presisere at dette er problemstillinger som vil ramme langt flere aktører enn festivalene. Dersom tilgang til eget spillested skal anses som et skattbart gode vil det også få store konsekvenser for blant annet studentkulturhusene.

Studentkulturhusene er allerede i en potensielt presset situasjon knyttet til muligheten for å engasjere ordensvakter i egenerhold, hvor Justisdepartementet nå behandler et forslag fra Politidirektoratet (POD) om ny læreplan for ordensvakter. Det å kunne engasjere ordensvakter i egenerhold fungerer som et fleksibelt lavterskeltilbud for arrangører som ikke har behov for mer omfattende vakt, eller som kanskje bruker ordensvakter i kombinasjon med vektere. Svært mange av disse arrangørene er basert på frivillighet. Når POD nå har foreslått et mer omfattende utdanningsløp for ordensvakter så er vi redde for at det i praksis vil strupe hele ordningen, både med tanke på rekruttering og de økonomiske kostnadene som faller på arrangøren.

I sum varsler disse sakene om at vi er langt fra å ha en samordnet frivillighetspolitikk som bidrar til forenkling og bred deltakelse.

Ordningen med merverdikompensasjon for frivillige organisasjoner

I meldingen varsler regjeringen en opptrapping av momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner til 1,8 milliarder. Selv om det selvsagt er positivt med en opptrapping vil vi i Norske Konsertarrangører benytte anledningen til å minne om at vi likevel vil være langt unna målet om en fullfinansiert momskompensasjonsordning.

Hovedkravet fra en samlet frivillighet er at momskompensasjonsordningen fullfinansieres og rettighetsfestes, slik at organisasjonene reelt får kompensert sine momsutgifter i tråd med kriteriene i dagens regelverk. Det bør også etableres en momskompensasjonsordning for investeringer og oppgraderinger av bygg og anlegg i frivilligheten.

Norske Konsertarrangører ber komiteen om å vedta følgende merknader:

- Komiteen ber regjeringen om å sørge for at det gis en prinsipputtalelse som slår fast at personer som bidrar ulønnet til et kunst- og kulturarrangement ut fra personlig interesse og engasjement kan få adgang til hele arrangementet uten at dette regnes som en naturalytelse.
- Komiteen ber regjeringen fremme en sak for Stortinget om hvordan man kan sikre en merverdiavgiftkompensasjonsordning basert på dagens kriterier som er rettighetsfestet, fullfinansiert og som inkluderer kompensasjon for merverdiavgift knyttet til investeringer og oppgraderinger av bygg og anlegg.